

UIT DE GESCHIEDENIS VAN DE GENTSE BRUGGEN (Vervolg)

WALPOORTBRUG

De oudste vermelding van deze "Walbrug" is van het jaar 1274. Ze kreeg haar naam van de Walpoort welke tot in 1730 aldaar nog stond.

De brug werd herbouwd in 1776. Van omstreeks 1810 werd ze dikwijls vermeld als "pont Madou". Over deze laatste naamgeving bestaat veel twijfel over de oorsprong en betekenis.

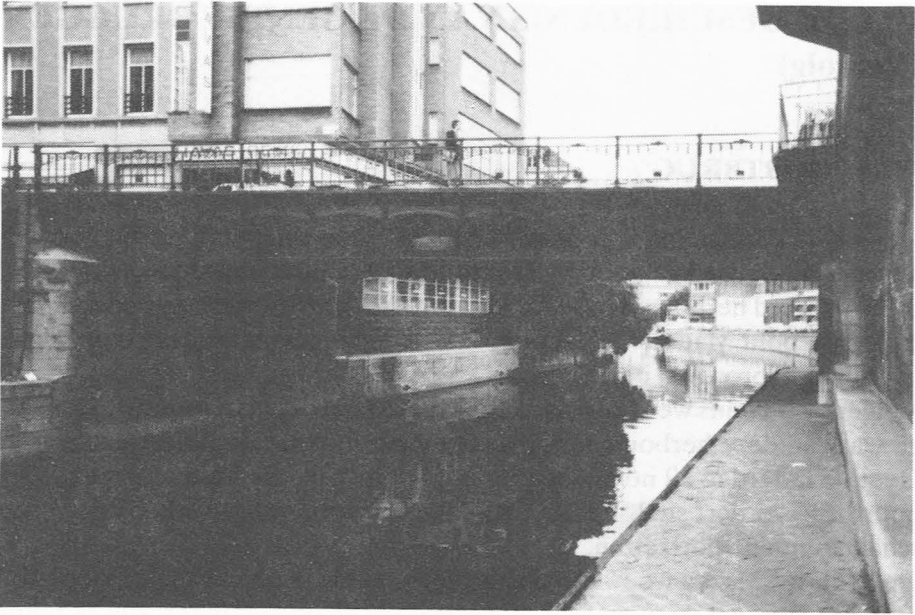
Volgens M. Heins werd ze tussen 1862 en 1882 in delen herbouwd. Het enige wat van deze herbouw terug was te vinden, vond ik in de Gazette van Gent : "Zaterdag 29 november 1862, De afbraak der huizen aan de Walpoortbrug vordert snel. Eerlang zal men de verbredingswerken op groote schaal kunnen voortzetten."

Op 3 juli 1882 lezen we : "Om de herbouwing toe te laten van de Walpoortbrug te Gent, zal de overtocht op gezegde brug onderbroken zijn te rekenen van heden maandag. De overtocht der voetgangers zal nogtans aan deze plaats behouden worden bij middel van een voorloopig brugje. De herneming van den overtocht op de brug zal later bekend gemaakt worden." Later was er echter niets meer terug te vinden.

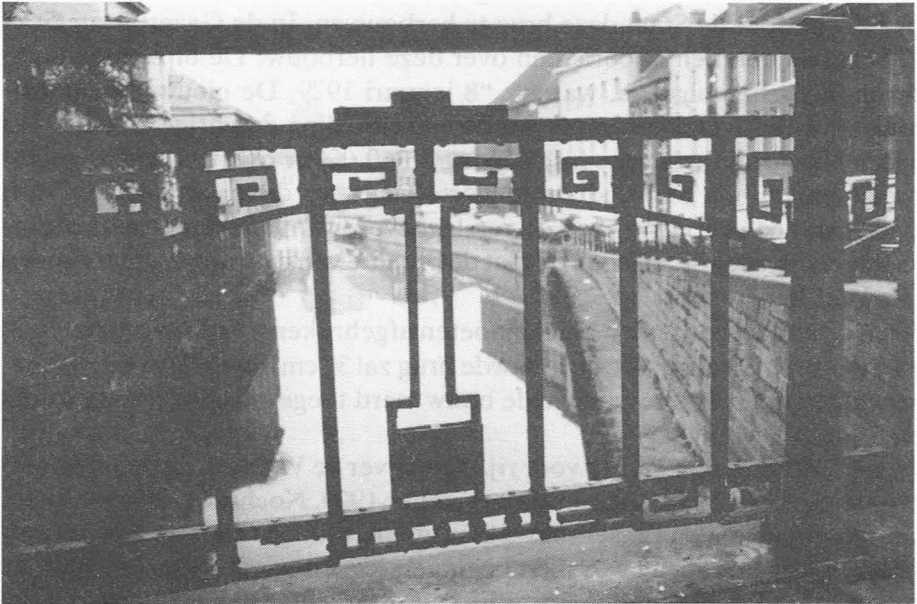
In 1927 besloot de Staat deze brug te herbouwen. In de Gazette van Gent verschenen een tiental berichten over deze herbouw. De bijzonderste, in chronologische volgorde, waren : "8 januari 1929, De nieuwe Walpoortbrug, over de Ketelvest, waarvan de aanbesteding de vorige week plaats had, en waarbij de laagste inschrijving 3.360.000 fr overtrof, zal 15 meter breed zijn, zijnde zo breed als de Korte Dagsteeg die er op uitgeeft." Dit laatste was een vergissing van de verslaggever, want 15 meter was de doorvaarbreedte voor de schepen en niet de breedte van de brug, zie hiervoor de tabel verderop.

"Een drietal huizen zullen aldaar moeten afgebroken worden voor het bouwen der brughoofden. De herbouwde brug zal 30 cm hoger liggen dan vroeger." De ondernemers aan wie de bouw werd toegewezen waren : Hiroux en Co uit Brussel.

17 april 1929 : "Het verkeer voor rijtuigen over de Walpoortbrug zal onderbroken zijn van 23 april tot einde november 1929. Nochtans zal het verkeer voor voetgangers en fietsers verzekerd worden door een voorlopige voetbrug." Deze noodbrug was men beginnen leggen vanaf 19 maart. Van de streefdatum kwam (zoals gewoonlijk) niets terecht. Op 26 januari 1930 lezen we : "De werken aan de nieuwe Walpoortbrug schieten flink op en zullen weldra voltooid zijn."

De Walpoortbrug gekiekt vanuit de Ketelvest, in 1983.

Detail van de borstwering van de huidige Walpoortbrug.

Het ijzeren geraamte rust reeds op de brughoofden en men is bezig met de ijzeren bevoering der brug, waarna men zal overgaan tot de stenen bevoering. Ook zullen de brugleuningen aangebracht worden, zodat de voetgangers weldra toegang zullen hebben over de brug, die nagenoeg dezelfde is als de Ketelbrug.

Er dient opgemerkt te worden dat de werken uitgevoerd werden zonder dat de scheepvaart onderbroken werd.”

Drie maanden later dan voorzien, werd op zondag 2 maart 1930 de Walpoortbrug plechtig ingewijd door burgemeester Van der Stegen.

JAAR	SOORT	Lengte	Breedte van : rijweg voetpad doorvaar			Vrije PROEF hoogte
1882	Draaibrug metaal				5,9	
1929	Vaste in metaal	17	6	2 x 2	15	4,4
Staatsbrug						

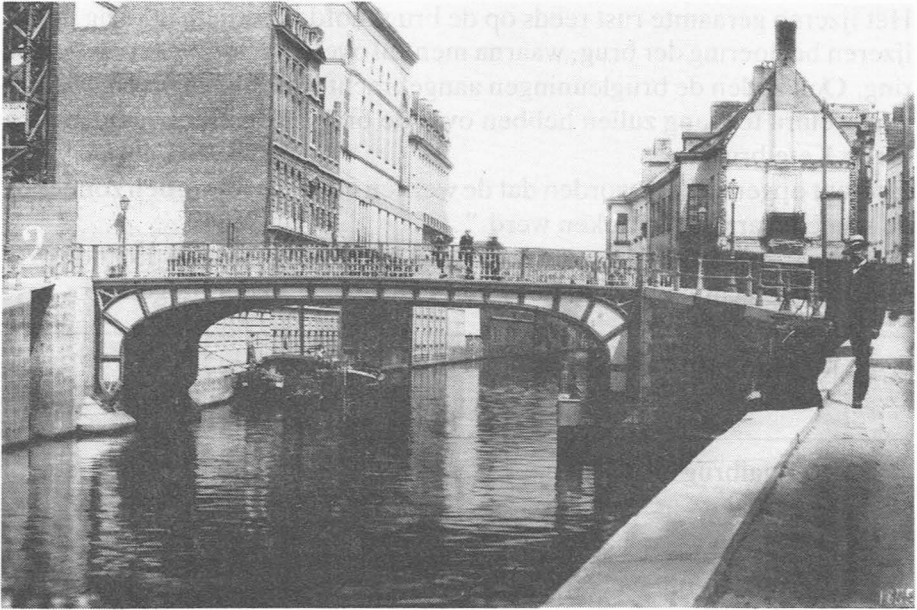
KETELBRUG

Toen Gent zich nog tot de eerste wijk bepaalde, was de Ketelpoort één der vier stadsbuitenpoorten. Ze was voorzien van ronde torens, bovenaan in de vorm van omgekeerde ketels, vandaar de naam. De brug ervoor werd dan ook de Ketelpoortbrug genoemd (later afgekort tot Ketelbrug).

Toen, in 1780, de poort werd afgebroken, bouwde men op de vrijgekomen plaats drie huizen welke terug werden afgebroken in 1837.

De, oorspronkelijk, stenen brug werd, in 1857, herbouwd als metalen vaste brug, gemaakt in de werkhuizen van de heer Van Acker, te Gent. Van deze herbouw, door aannemer De Beer, verschenen, in de Gazette van Gent, een achttal berichten, met als eerste bericht de melding van de aanvang der werken op 23 juli 1857. Het laatste bericht behandelde de proefbelasting op dinsdag 10 november 1857 : “Deze morgen heeft de tweede beproeving der Ketelpoortbrug plaats gehad : twee wagens dragende een gewigt van omtrent 21.000 kilos, hebben er een uer lang stil op gestaen, zonder dat de brug het minst gezonken zij.” Hierna werd de brug in gebruik genomen voor alle verkeer (sinds 2 november mochten de voetgangers er over).

Vanaf 1910 werden er plannen gemaakt om de brug te vernieuwen en te verhogen met ongeveer 25 cm. Het werd, zoals de St.-Jorisbrug, een vaste metalen brug waarvan het dek met kassei belegd werd en waarover men

De pas vernieuwde Ketel(poort)brug in 1912.
(Foto van het Ministerie van Openbare Werken)

De Ketelbrug vóór 1912.

een dubbel tramspoor lei ter vervanging van het enkel spoor van 1874. Op 22 november 1911 lezen we, in de Gazette van Gent : “De Ketelbrug. De werken voor het herbouwen dezer brug zullen den 20 december aanvangen met het afbreken van de herberg “De Schelde”, op de hoek der Ketelvest en van de Nederkouter. De steenweg zal daar 1,5 meter verhoogd worden.”

In januari 1912 begon de firma Neyt en Vossaert aan de bouw van een noodbrug, om daarna te beginnen aan de afbraak der oude Ketelbrug. Aan deze afbraak werd dag en nacht gewerkt.

Tijdens het begin van de werken, op 26 januari, werd een zonderlinge vondst gedaan, bij het uitbreken van de grondvesten van de oude brug : bij het uithalen van een meerpaal stelde men vast dat deze paal een oud kanon was en even later vond men bij het uitgraven een 15-tal kanonballen. Het kanon als meerpaal scheen normaal te zijn, men trof er verscheidene aan langs de Schelde. Het waren waarschijnlijk afgekeurde kanonnen uit 1830, die door de stad afgestaan waren om als aanlegpaal te dienen. De kanonballen waren hier terecht gekomen met aangevoerde grond komende van oude vestingen, bij de bouw van het justitiepaleis. Deze gegevens komen uit dagblad “Gazette van Gent”.

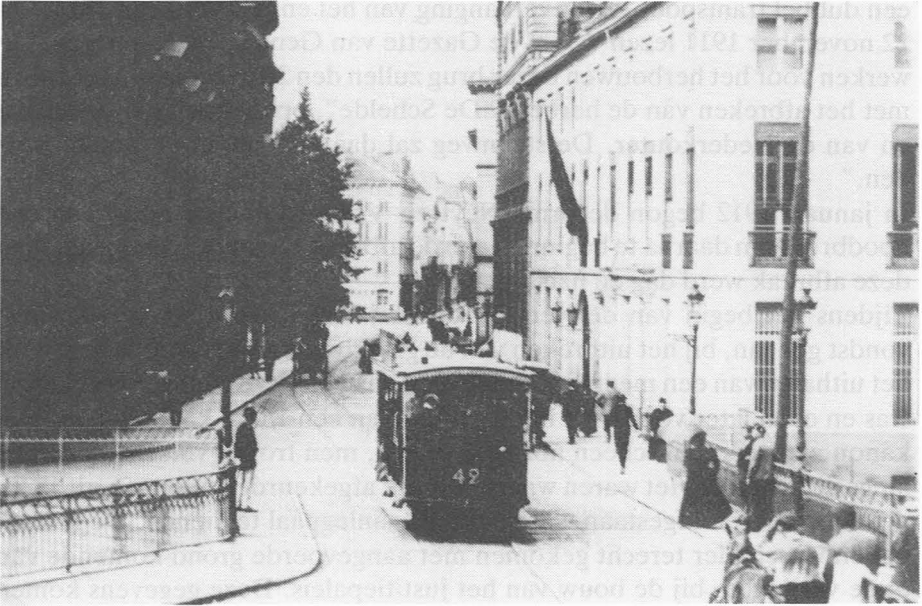
Op vrijdag 31 mei 1912, werd de brug opengesteld voor het verkeer en begon men aan de afbraak van het voetgangersbrugje. Enkele dagen voordien was er in de krant een artikel verschenen met volgende tekst : “De brug zal bepaald eene schoone verbetering uitmaken, zoo voor de scheepvaart als voor de algemene wegenis, maar in het midden der stad is ze toch wat al te eenvoudig. Terwijl aan de St-Michielsbrug het geld verspild werd, wordt er hier eene leuning langs de brug geplaatst, van de soort die men over 50 jaar gebruikte, zonder de minste versiering zonder zelfs kandelaars om de brug te verlichten.”

Moest men toen de hedendaagse leuning gezien hebben, wat had men dan geschreven ?

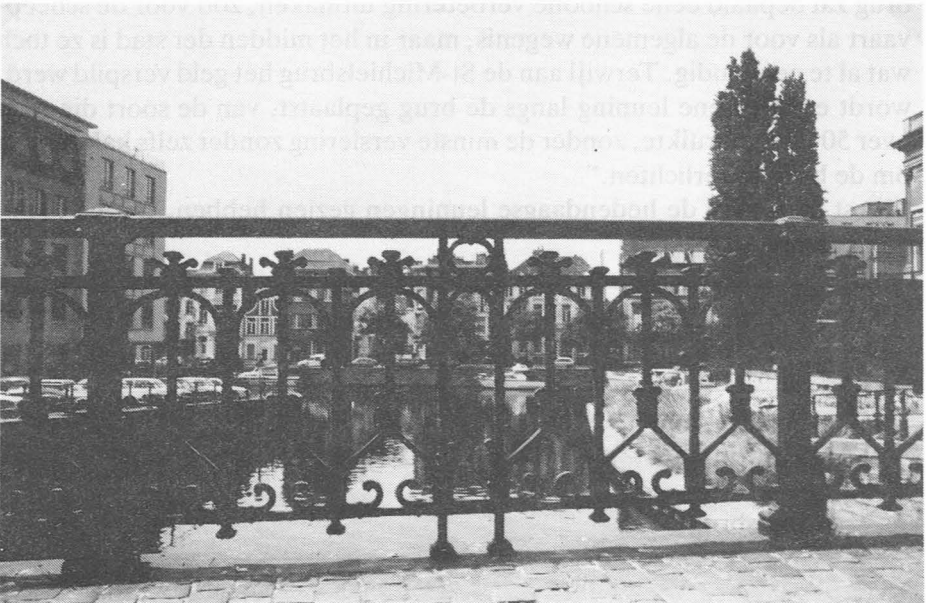
JAAR	SOORT	Lengte	Breedte van :		Vrije	PROEF
			rijweg	voetpad	doorvaar	hoogte
1857	Vaste in staal				5,75	22.000
1912	Vaste in staal	47	8	2 x 2	15	6
Stadsbrug						

(1) Uit Het Gentse Woordenboek van L. Lievevrouw-Coopman, Ketelpoorte.

Er was een gezegde : “door de Ketelpoorte niet durven of mogen gaan.” Dit

De Ketelbrug voor de vernieuwing van 1912.

De huidige brugleuning van de Ketelbrug (bouwjaar 1912).

werd gezegd van degenen die geen kuiten hebben, dunnen benen, die de vrije schippers, in scherts gesproken, zouden nemen als schipbomen !

M. LABYN
(’t vervolgt)

DE GESCHIEDENIS VAN DE VYT BORLUUTFUNDA- TIE EN HET LAM GODS (Vervolg en Slot)

1976 mei 21-31. Alex Wauters had van de Toeristische Dienst van de stad Gent de opdracht gekregen om een kopie te maken naar het Lam Gods. De eerste reeds voltooide panelen werden tentoongesteld in het Congrescentrum te Gent.

1976 juni 15. William Beun werkte de kopie van het Lam Gods begonnen door Alex Wauters verder af. Deze repliek is bedoeld als publiciteit voor het cultureel patrimonium van Gent (!?).

1977 september 3. Als onderwerp voor de Belgische postzegeluitgave gewijd aan de 50ste verjaring van de “International Federation of Library Associations” koos men voor een boekfragment uit het St.-Jan-Baptist-tafereel.

1978 januari 31. Tijdens een oefenbeurt om het retabel te verwijderen uit de Vytkapel in noodgevallen werden de panelen overgebracht naar de sacristie. Tijdens deze transactie viel het Johannes-de-Doper-paneel gespleten in twee delen op de grond. Opvallend is dat tijdens deze gelegenheid de kerkfabriek van St.-Baafs foto’s en lichtbeelden heeft laten nemen met het oog op reproductie voor verkoop in de kerk aan bezoekers.

1978 maart 2. De befaamde kunstexpert Roger Marijnissen waagt zich aan een gok en meent dat de Rechtvaardige Rechters verborgen zaten in een huis aan de Komijnstraat te Gent. De vroegere bewoonster(s) stond(en) in nauwe relatie(s) met Goedertier (cfr 1939).

1979 oktober 2. Het beschadigde Johannestafereel werd gerestaureerd door het Belgisch Kunstpatrimonium en op deze datum terug in het raam van het veelluik geplaatst. Inmiddels waren er ook onderzoeken uitgegaan naar de veiligheid van het retabel. Het besluit was dat de Vytkapel weinig mogelijkheden te bieden had om het retabel te beschermen tegen rampen (vb. : brand).